SYLVIA LAGARDA-MATA

RÈQUIEM PER SHERLOCK HOLMES

comanegra

Llibre local = Lector compromès

Aquest és un llibre publicat amb el segell **Llibre Local**, que garanteix que el 100% de l'elaboració —des del disseny fins a la impressió— s'ha dut a terme per professionals i empreses catalanes.
Visita **llibrelocal.cat** per conèixer millor aquesta iniciativa.

Primera edició: novembre del 2026

© Sylvia Lagarda-Mata
© d'aquesta edició: Editorial Comanegra

Editorial Comanegra
Fàbrica Lehmann
08015 Barcelona
www.comanegra.com

Disseny de coberta: Irisnegro
Imatges de coberta: IStock
Revisió de proves: Rudolf Ortega i Gemma Bayod
Maquetació: Edu Vila
Foto de l'autora: Maria Casas
Impressió: Romanyà Valls

ISBN: 979-13-87969-57-8
Dipòsit legal: B 19012-2026

Tots els drets reservats als titulars dels copyright.

És tan impossible per a l'home
demostrar l'existència de Déu com
ho seria per al mateix Sherlock Holmes
demostrar l'existència d'Arthur Conan Doyle.

Frederick Buechner

Reescriure la història sota els meus propis requisits
és la meva feina com a novel·lista. Jo distorsiono, reviso,
reimagino i saquejo la història,
i la torno a recompondre com una pintura a gran escala.

James Ellroy

Per a l'Anna Maria Lagarda,
que és qui més entén d'editorials a la família.

Aquest relat és una ficció.

Però algunes semblances amb la realitat dels fets i dels personatges retratats no són, ni de bon tros, pura coincidència.

Sir Arthur Conan Doyle
mort serà.
Honra i justícia
salvats quedaran.
M.

M.?!

L'Inspector en Cap llegeix i rellegeix els versets, si és que se'n pot dir així, d'aquest grapat de frases mal rimades. Diverses vegades. Cada cop més enfadat.

Ema de merda!

Odia els anònims. La covardia que impliquen.

I odia comprendre que la covardia és el més petit dels seus problemes.

Sir Arthur Conan Doyle mort serà?

Com en una de les seves famoses històries protagonitzades pel seu famós Sherlock Holmes… s'insinua que Doyle serà assassinat? L'Inspector en Cap inspira profundament.

La nit repta amb lentitud per damunt de l'escriptori. Una pluja insidiosa de gotes de llum i de tinta castiga les finestres de l'edifici, un palau del Renaixement on amb prou feines brillen unes quantes bombetes als despatxos dels oficials de guàrdia. Barrejats amb l'olor i el crepitar del xàfec, es filtren dins la tranquil·la oficina el mormol del corrent, el brunzit d'un motor, el xiulet d'una sirena, les remors habituals del riu al costat del qual s'alcen les instal·lacions de l'organització policial més famosa del món.

L'Inspector de Scotland Yard deixa vagar la mirada cansada i furiosa per aquells versos d'estil una mica innocent. O una

mica grotesc. Estan escrits amb llapis de punta gruixuda, de color violeta, amb polida cal·ligrafia anònima; aquella cal·ligrafia tan regular que tracen els pàrvuls als quaderns d'aprenentatge. Cap tret distintiu; ni tan sols a les majúscules.

I la signatura, aquesta solitària inicial d'impremta.

M.

L'Inspector en Cap parpelleja, intentant expulsar la son que el tempta.

En circumstàncies normals, ja faria hores que l'anònim hauria estat convenientment arxivat a l'interior d'alguna de les nombroses carpetes que guarden els grapats de poca-soltades que arriben a Scotland Yard al llarg de l'any.

En circumstàncies normals.

Però… Sir Arthur Conan Doyle?

Precisament ell?

Assassinat?

Per què?

Per qui?

1. Sir Arthur Conan Doyle ha... traspassat

Le Journal Français
(Edició de tarda)
Dilluns, 7 de juliol de 1930
SIR ARTHUR CONAN DOYLE HA MORT
Avui, a les 9:15 del matí, hora local, després de sofrir una crisi cardíaca, ha mort a la seva residència de Windlesham, localitat de Crowborough, Sussex, l'insigne escriptor, pare del detectiu més famós de la història de la literatura.

Del nostre corresponsal a Londres, Miquèu Lafay.

El pitjor que tenen els morts és que tots s'assemblen entre ells. La pal·lidesa groguenca, la pell flàccida, les parpelles de sobte marcides vetllant els ulls, el rictus d'aflicció que adquireixen els llavis que ja grisegen… Però el de Sir Arthur Conan Doyle no s'assembla a cap altre cadàver. Perquè Sir Arthur Conan Doyle no és un mort: és un esperit.

—Va passar mentre estava assegut a la seva butaca preferida —explicava el seu fill Adrian, instituït en portaveu funerari—, davant la finestra del dormitori, contemplant els ocells del jardí. Simplement, es va adormir. Segueix aquí, amb nosaltres.

És el mínim que caldria esperar d'algú que s'ha dedicat en cos i ànima, durant la seva vida terrenal, a la causa espiritista. Per això, el creador de Sherlock Holmes no pot ser un difunt vulgar i corrent, com els que investiga a les novel·les el seu famós fill (ell sí, diverses vegades mort, assassinat pel seu propi

pare). A Doyle no el rebran, després d'aquest darrer, definitiu, atac de cor, ni el no-res dels ateus ni els àngels dels creients. A Doyle el rebran aquells esperits de l'Altre Món, els quals mai va arribar a veure en vida però en què va creure amb fervor fins a l'últim moment. De fet, una setmana abans del traspàs —als espiritistes no els agrada el terme «mort», massa negatiu—, encara es va llevar del seu llit de malalt i va pujar amb penes i treballs les escales del Home Office per reunir-se amb el ministre de l'Interior. Volia tirar-li en cara que als seus amics, els mèdiums, els empaités la legislació anglesa, acusant-los de «vagabunderia i predicció del futur», una peça jurídica vuitcentista rescatada del bagul de les lleis adormides per defensar la societat d'aquella moderna plaga d'intermediaris entre els vius i els… traspassats.

La persecució havia començat feia dos anys, just quan Sir Arthur acabava d'accedir a la presidència de l'Aliança Espiritista de Londres.

A la cort de Westminster es jutjava la mèdium Claire Cantlon.

El periodista Miquèu Lafay recorda l'assumpte perquè se'n va parlar molt. Feia relativament poc que havia aterrat a Anglaterra com a corresponsal de *Le Journal Français* i tot just s'estava acostumant a aquell canvi tan brusc: dels assolellats cels de Barcelona als ennuvolats de Londres; dels rostres afables de les catalanes, als esquerps de les britàniques. I, cal dir-ho tot, dels aldarulls, les bombes i els pistolers als carrers de la capital catalana a les trames subtils i els crims recargolats i els tenebrosos espiritismes de la capital anglesa.

Des de l'altre costat de l'Atlàntic, *Le Journal* l'instava a enviar material. El que fos. Tot. Els lectors, sempre àvids de fantasies, esoterismes i emocions fortes, no volien perdre's coma ni prodigi. I més en saber que un dels protagonistes de la història era ni més ni menys que el pare de Sherlock Holmes.

A Claire Cantlon se la jutjava per haver organitzat sessions espiritistes considerades fraudulentes. Sir Arthur Conan Doyle va ser un dels pocs membres de l'Aliança que es va avenir a defensar la mèdium i fins i tot testificar-hi a favor. Era la guspira que havia d'encendre les tensions entre les diferents maneres de veure l'espiritisme. Alguns membres de l'organització es van donar de baixa. El novel·lista va continuar al peu del canó durant un cert temps, però ja en cantaven les absoltes: l'assumpte dormitaria un parell d'anys i acabaria esclatant una setmana abans de la seva mort, el dia que va pujar panteixant les escales del Home Office.

Aquella mateixa tarda es va tornar a ficar al llit i, entre coixins, va dimitir de l'Aliança Espiritista. A la nit va començar a agonitzar.

Potser del disgust.

Mig any enrere ja havia presentat la dimissió a la Societat Britànica d'Investigacions Parapsicològiques. I no només havia dimitit, sinó que havia exclòs l'entitat del seu testament. Durant bona part de la seva vida, hi havia fet donatius de milers de lliures covant l'esperança que fos la defensa de l'espiritisme el que el fes immortal —en tots els sentits—, i no pas la creació del personatge que, malgrat patir tants atemptats, l'acompanyaria en l'eternitat.

—Estic fart de sentir parlar del senyor Holmes —s'havia exclamat el dia del seu setanta-unè aniversari, després d'eliminar-lo per segona vegada de la seva vida i de les llibreries—. Aquest individu és mort. Jo l'he matat. Aquest cop sí.

Miquèu Lafay havia apuntat la frase exacta durant la roda de premsa que el novel·lista havia ofert per a l'ocasió, i aquell mateix dia ho havia telegrafiat al continent. La moda Holmes no només havia calat a la Gran Bretanya: els francesos eren entusiastes del personatge. Qualsevol detall que hi estigués relacionat mereixia sempre un espai, per petit que fos, en un diari

de gran tiratge com *Le Journal*, «la veu del poble per servir el poble». I que Doyle renegués, clar i anglès, de la seva creació, de ben segur que mereixeria alguna cosa més que un petit article en un racó de les pàgines de cultura.

El novel·lista havia anat consagrant cada vegada més temps a la causa de l'espiritisme i menys a la literatura. Els darrers cinc anys de la seva vida havien consistit en una marató de conferències espiritistes per tot el món. Havia fet de tot: des de presidir els més importants congressos europeus, fins a portar la seva religió —per dir-ne d'alguna manera— als recòndits confins d'Àfrica. A Estocolm va patir el primer atac de cor. Va haver de tornar-se'n a casa, i després de fer llit durant unes quantes setmanes, sant tornem-hi, que no ha estat res.

I pujar les maleïdes escales del Home Office.

I tot seguit, morir-se.

Lafay s'encén un aromàtic cigarret de tabac negre francès. N'assaboreix la primera calada. Haurà de demanar que li enviïn més provisions. Aquesta tarda se n'ha adonat: només li queda mitja dotzena de paquets. Li duraran encara… quatre dies? Fins a l'11 de juliol. Un dia en què, sigui com sigui, haurà de telegrafiar. Aprofitarà per fer la comanda.

> COMIAT FAMILIAR
>
> *L'enterrament de Sir Arthur Conan Doyle tindrà lloc el proper 11 de juliol, a l'aire lliure, atès que la família ha decidit respectar el desig del novel·lista de reposar per sempre en el roserar de casa seva, a Windlesham, a prop del pavelló que durant tant de temps va ser el seu estudi.*

Lafay rellegeix el text. El sorprèn que la legislació anglesa encara permeti als súbdits de Sa Majestat d'enterrar-se on els doni la gana. A França la regulació és molt estricta: només als cementiris. Caldria fer-ne alguna observació en el pròxim article.

Fa una altra pipada al cigarret. Els ulls inquiets exploren els titulars, pessigant d'aquí i d'allà a les primeres pàgines de tot aquell munt de diaris anglesos en edició de tarda. Poc per llegir: la notícia pelada, com qui diu. Paraules similars a les que ell mateix ha transmès al *Journal* a correcuita, tan aviat com s'ha sabut.

Apaga el cigarret, recull els diaris i els amuntega a la taula, al costat de diverses columnes d'exemplars antics, papers, carpetes que s'inclinen inestables, com si desafiessin la gravetat. Fa una ganyota, passejant la vista al seu voltant. Hauria de posar una mica d'ordre a l'habitació abans que a Mistress Brown, la patrona del vell edifici on s'està, a prop de Covent Garden, li agafi un dels seus rampells i l'amenaci de cremar-ho tot a la llar de foc.

Lafay es reconeix desendreçat per naturalesa, i tot i que de tant en tant es posa a fer xafarranxo, el seu petit apartament de dues peces aviat torna a adquirir aquell aspecte delirant que li hauria envejat el mateix Sherlock Holmes; ell, que guarda els cigars al dipòsit del carbó, el tabac a una babutxa persa i la correspondència clavada amb una navalla al faldar de la llar de foc.

Lafay sospira. Un dia s'hi posarà. Un dia d'aquests. Ara té un assumpte més importants en què pensar: Sir Arthur Conan Doyle.

Obre l'armari per comprovar si l'americana fosca, la dels enterraments i les entrevistes amb polítics, és a punt. L'observa del dret i del revés. Impecable.

«La reina de la planxa.»

L'hi dirà durant el sopar, per ensabonar-la una mica. A Mistress Brown li encanten els elogis dels inquilins. En particular els del jove gavatx, per qui sent una feblesa maternal. Miquèu, que ho sap, somriu juganer, tot regirant els prestatges. Camisa blanca. Armilla. Corbata de llaç negra. S'encasqueta un barret del mateix color, mentre s'observa al mirall mig aclucant els ulls

amb coqueteria; aquests ulls castanys de mirada de vegades somiadora, de vegades melangiosa, de vegades irònica, sota unes celles contundents, una mica caòtiques, que sovint descriuen els sentiments amb més precisió encara. Com ara en treure's el barret i constatar, amb falsa resignació, com la despentinada mata de cabells gairebé negres, tan embullats com les celles, a poc a poc s'està deixant guanyar terreny per suaus entrades.

El mal de l'home mediterrani.

«Don Juan Tenorio de la closca pelada.»

Amb una ganyota burleta cap a si mateix, Miquèu Lafay deixa el barret al prestatge de l'armari i en tanca la porta. Els seus pensaments se centren de nou en la feina. Tot preparat per a aquesta ocasió que es perfila tan especial. Perquè… com s'enterra un mort que no és ben bé mort?

2. Fulla recta, acer autèntic

No hi ha res com un estiu anglès, diuen els anglesos.

Miquèu Lafay recorda la frase mentre avança sota un sol justicier per l'avinguda de cotxes de Windlesham. Els estius anglesos són tan escassos —el que un mediterrani entén per estiu, és clar—, que gaudir-ne un per força s'ha de celebrar amb frases com aquesta. Es remou incòmode dins la jaqueta fúnebre. Quin dia tan poc apropiat per anar vestit d'aquesta manera pel mig dels prats de Sussex! Fa un cop d'ull al voltant, valorant amb mirada de periodista el gran nombre de persones que, incòmodes també dins els vestits de cerimònia, avancen cap a la casa de Sir Arthur Conan Doyle. Potser hauria d'haver fet cas del que deien els diaris anglesos: res de dol, gens de tristesa. Una ullada a la façana victoriana de la mansió l'hi confirma, les persianes ni tan sols han estat baixades i res no indica que a l'interior es vetlli un cadàver. Algunes de les persones que caminen al seu costat vesteixen de carrer, sobretot les dones: vestits de colors diversos. Cap de negre. A moltes les reconeix del tren que l'ha traslladat de Londres a Crowborough. I de l'estació. En veure tanta coloraina ha pensat que l'enterrament coincidia amb alguna jornada festiva o de mercat al municipi. Després ha descobert que no, que aquests homes i aquestes dones que xerren amb animació, sense capteniment, mentre travessen els reixats oberts de bat a bat de la finca, són convidats a l'enterrament. *Of course*: els amics espiritistes de Sir Arthur.